

Predlog za uvrstitev izobraževalne sheme »Denarne verige in podobne oblike goljufanja vlagateljev« v Nacionalni program finančnega izobraževanja

Avtor predloga: Igor Krašovec

Predlagam, da se v Nacionalni program finančnega izobraževanja, ki ga je pripravila medresorska delovna skupina, ustanovljena s Sklepom Vlade Republike Slovenije št. 02401-24/2009/3 z dne 17.12.2009, uvrsti izobraževalna shema »Denarne verige in podobne oblike goljufanja vlagateljev«.

Obrazložitev:

V Sloveniji se različne oblike denarnih verig in podobnih finančnih prevar pojavljajo že vse od razglasitve samostojnosti. Čeprav smo se s piramidnimi sistemi kot družba soočali že veliko pred osamosvojitvijo - spomnimo se samo razvpite denarne igre Catch the Cash – so pojavne oblike in značilnosti tovrstnih nezakonitih 'iger na srečo' v zadnjih dveh desetletjih ostale večinoma enake. K večjemu razmahu sumljivih naložbenih programov je v zadnjih letih prispeval tudi razvoj interneta in elektronskih medijev.

Organizatorji denarnih verig s svojo 'inovativnostjo' pri ustvarjanju vedno novih finančnih 'priložnosti' pospešeno odnašajo velikanska finančna sredstva iz Slovenije, večinoma na svoje račune v tujini. Za sabo ponekod puščajo prava razdejanja v obliki psihično in finančno uničenih posameznikov in družin, ki so svoje prihranke ali v nekaterih primerih celo posojena sredstva naivno zaupali dobro izurjenim in motiviranim posrednikom, ki so jim lažno vzbujali prepričanje o verodostojnosti naložbene sheme, v katero so vstopili.

Predlog, da se v Nacionalni program finančnega izobraževanja uvrsti izobraževalna shema »Denarne verige in podobne oblike goljufanja vlagateljev« nastaja v času, ko temperaturo dvigujejo vsaj tri velike potencialne finančne goljufije: MAT (FTIH), Finanzas Forex in Remius. Preko teh sumljivih naložbenih programov, ki so kandidati za pridobitev statusa denarne verige se je po nekaterih ocenah izgubila sled za več kot sto milijoni EUR.

Praksa preveč lahkomišelnega investiranja v različne denarne verige gotovo sodi tudi v domeno finančne (ne)pismenosti.

Vladi Republike Slovenije zato predlagam, da novo izobraževalno shemo vnese kot podpoglavje 5.1.10. Novo poglavje naj se glasi:

5.1.10 Izobraževalna shema »Denarne verige in podobne oblike goljufanja vlagateljev«

Ciljne skupine:

- Mladi odrasli na visokih/višjih šolah
- Mladi odrasli izven formalnega izobraževalnega sistema
- Odrasli zaposleni

- Starejši prebivalci
- Posebne ciljne skupine (brezposelni, socialno ogroženi, finančno izključeni)
- Izobraževalci

Skrbniki in programi, ki se bodo izvajali znotraj izobraževalne sheme:

MF – centralna spletna stran

MG – javna služba svetovanja in obveščanja potrošnikov

MDDSZ – razvoj novih kanalov izobraževanja

MNZ (Uprava kriminalistične policije) – odkrivanje organizatorjev, sodelavcev in izvajalcev denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji ter prijave teh kaznivih dejanj policiji

Agencija za trg vrednostnih papirjev – opozorila potrošnikom v zvezi z delovanjem družb in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki nimajo dovoljenja ATVP

MF (Urad RS za preprečevanje pranja denarja), Banka Slovenije - denarne verige in vstopanje umazanega denarja v finančni sistem (pranje denarja)

Izvajalci programa:

Centralna spletna stran: skrbnik neposredno in preko drugih izvajalcev

Javna služba svetovanja in obveščanja potrošnikov: izbrani izvajalec

Razvoj novih kanalov izobraževanja: skrbnik neposredno in preko drugih izvajalcev

Odkrivanje organizatorjev, sodelavcev in izvajalcev denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji ter prijave teh kaznivih dejanj policiji: skrbnik neposredno in preko drugih izvajalcev

Opozorila potrošnikom v zvezi z delovanjem družb in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki nimajo dovoljenja ATVP: skrbnik neposredno in preko drugih izvajalcev

Denarne verige in vstopanje umazanega denarja v finančni sistem (pranje denarja): skrbnik neposredno in preko drugih izvajalcev

Čas trajanja: nedoločen čas

Ključne življenjske okoliščine: priprava na neodvisnost, začetek delovnega življenja, skupno gospodinjstvo, nakup nepremičnine, rojstvo otroka, podpora otrok, brezposelnost, revščina, prezadolženost, ločitev, osebni pokojninski načrt, privajanje na nove okoliščine, finančna podpora otrok

Ključne potrebe po finančni sposobnosti: poglobljena usposobljenost za usklajevanja izdatkov z dohodki, spremljanje osebnih financ, finančno načrtovanje, izbiro finančnih produktov/storitev, informiranost o finančnih trendih

Izobraževalne vsebine:

Centralna spletna stran: vsebine bo določil uredniški odbor

Javna služba svetovanja in obveščanja potrošnikov: vsebine bo določila stroka

Razvoj novih kanalov izobraževanja: vsebine bo določila stroka

Odkrivanje organizatorjev, sodelavcev in izvajalcev denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji ter prijave teh kaznivih dejanj policiji: vsebine bo določila stroka

Opozorila potrošnikom v zvezi z delovanjem družb in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki nimajo dovoljenja ATVP: vsebine bo določila stroka

Denarne verige in vstopanje umazanega denarja v finančni sistem (pranje denarja): vsebine bo določila stroka

Kanali izobraževanja: internet, brošure, predavanja/predstavitve, seminarji, okrogle mize, e-tečaji, informacijska in komunikacijska orodja in storitve, info točke, CSD, knjižnice, brezplačne telefonske linije, tematski prispevki v medijih

Merjenje rezultatov: obisk spletnih strani, povpraševanje po brošurah, število udeležencev na predavanjih, predstavitev, seminarjih in okroglih mizah, število naročnikov na e-tečaje, število uporabnikov informacijskih in komunikacijskih orodij in storitev, število klicev na brezplačne telefonske številke, merjenje zadovoljstva izvajalcev in uporabnikov, medijska pokritost, število na novo odkritih denarnih verig in podobnih oblik goljufanja vlagateljev, število policiji prijavljenih organizatorjev, sodelavcev in izvajalcev denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji, število izdanih opozoril potrošnikom v zvezi z delovanjem družb in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki nimajo dovoljenja Agencije za trg vrednostnih papirjev za opravljanje investicijskih storitev in poslov v zvezi s finančnimi instrumenti v Republiki Sloveniji, število sodnih postopkov proti organizatorjem, sodelavcem in izvajalcem denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji

Mednarodni kontekst: navezava na spletni portal EK »Dolceta«

Viri financiranja:

Centralna spletna stran: finančno nevtralen ukrep

Javna služba svetovanja in obveščanja potrošnikov: MG v okviru sredstev za izvajanje javne službe svetovanja in javne službe izobraževanja in obveščanja in sredstev za izvedbo projektov s področja varstva potrošnikov

Razvoj novih kanalov izobraževanja: finančno nevtralen ukrep

Odkrivanje organizatorjev, sodelavcev in izvajalcev denarnih verig ali podobnih oblik goljufanja vlagateljev v Republiki Sloveniji ter prijave teh kaznivih dejanj policiji: sredstva za izvedbo projektov s področja varstva potrošnikov in sredstva Strukturnih skladov EU v Sloveniji

Opozorila potrošnikom v zvezi z delovanjem družb in posameznikov v Republiki Sloveniji, ki nimajo dovoljenja ATVP: finančno nevtralen ukrep

Denarne verige in vstopanje umazanega denarja v finančni sistem (pranje denarja): finančno nevtralen ukrep